Švošovský turisticko-náučný chodník

Kraj:	Žilinský
Okres:	Ružomberok
Geomorfologická jednotka:	Veľká Fatra
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	vlak Švošov, žel. zast. a pešo 70 m na Staničnú ul.
Východisko:	Švošov, Staničná ul. neďaleko železničnej zastávky
Trasa:	Švošov, žel. zast. – k západu po ul. Skalky – k vyhliadke na hrebeni Havrana na žltej turistickej značke – juhovýchodným svahom Havrana – križovatka so žltou turistickou značkou pri studničke pod Hrdošom – juhozápadným svahom Ostrého – Švošov, východný okraj obce
Dĺžka, prevýšenie:	5,6 km, prevýšenie 390 m
Čas prechodu:	2,5 h
Počet zastávok:	11
Náročnosť:	mierne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, (takmer) okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: nie je

Rok otvorenia: 2016

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je; na stránke náučného chodníka sú voľne dostupné jeho informačné panely (> .PDF) ako aj virtuálna prehliadka chodníka

Kontakt: Obecný úrad Švošov, Školská 70/2, 034 91 Švošov, tel. 044 / 4391 230

Poznámka: Neďaleko východiska náučného chodníka pri železničnej zastávke Švošov začína Hubovský okruh – náučný chodník.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie starších žiakov.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Švošov. Obec severozápadne od Ružomberka na pravom brehu Váhu v mierne rozšírenej časti jeho prielomovej doliny medzi Ružomberkom a Krpeľanmi v severnej časti Veľkej Fatry v susedstve obce Hubová. Osídlenie sa tu vyvíjalo popri významnej obchodnej včasnostredovekej ceste kedysi vedúcej dolinou Komjatnej na Oravu a do Poľska. Osada bola založená na zákupnom práve v druhej polovici 15. storočia, jej názov je zrejme odvodený od mena prvého šoltýsa Šóša, prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1551. Dosídlená bola valaským obyvateľstvom. Neskôr patrila panstvu Likava. Okrem ovčiarstva sa obyvatelia zaoberali pltníctvom, drevorubačstvom a poľnohospodárstvom. Za kultúrnu pamiatku bol v roku 2008 vyhlásený strážny domček starej železničnej stanice z roku 1871. Obci dominuje kostol Sedembolestnej Panny Márie z roku 1994. Zo skalnatého hrebeňa severne nad obcou od oceľového kríža pod vrcholom Ostrého je výhľad do prielomovej doliny Váhu.

Ľubochňa > Náučný chodník Ľubochňa dolina

Veľká Fatra. Jedno z najrozsiahlejších jadrových pohorí Slovenska s málo narušeným prírodným prostredím medzi Kraľovanmi, Hornou Štubňou, Harmancom, Donovalmi, Ružomberkom a Párnicou. Horstvo dosahujúce vrchom Ostredok 1 596 m n. m. je zo severu rozčlenené dolinou Ľubochnianky, najdlhšou na Slovensku (cca 20 km), má spolovice severojužne prebiehajúci ústredný chrbát, ktorý sa od Ploskej delí na dva (pôdorys chrbtov má tvar Y). Tektonický vývoj územia s pestrým geologickým podložím a vonkajšie geomorfologické činitele podmienili rôznorodý charakter reliéfu a jeho veľkú členitosť. Granitové a granodioritové jadro je odkryté a vychádza na povrch len v severnej časti pohoria, a to v páse Smrekovica – Vyšná Lipová (medzi Podsuchou a Kantorskou nad Sklabinským Podzámkom). Zvyšnú časť územia pohoria budujú prevažne mezozoické sedimentárne horniny. Zjavne kontrastujú východné mäkko modelované najvyššie časti hlavného chrbta s hôľnym reliéfom na slienitých vápencoch, slieňovcoch, slienitých či ílovitých bridliciach s jeho západnými rázsochami so skalnatými až bralnými územiami na prevažujúcich vápencoch a dolomitoch s hojnými povrchovými i podzemnými krasovými útvarmi a dolinami Rakšianskou, Gaderskou, Blatnickou, Necpalskou a Belianskou. Spomedzi okolo tristo evidovaných jaskýň v podcelku Bralnej Fatry vynikajú Mažarná (dlhá 134 m) a Horná Túfna (dlhá 85 m). Pohorie patrí povodiu Váhu (priamo aj prostredníctvom

prítokov Revúcej, Oravy a Turca), len maličké územie na juhovýchode odvodňuje Starohorský potok, resp. Bystrica do Hrona. Pohorie je v nižších polohách zalesnené, najcennejšie pralesné porasty sú prísnymi rezerváciami. Osobitý charakter najvyšších polôh ústredného chrbta – hole (horské lúky) – sú zvyškami areálov historicky odlesnených pre účely pastvy. Ich rozsah sa v súčasnosti zmenšuje vysádzaním pôvodne sa tu vyskytujúcej kosodreviny najmä za účelom zníženia lavínového ohrozenia. Akcentovaný reliéf a pestrý geologický podklad umožnil zachovanie rastlinných spoločenstiev z rôznych období postglaciálneho vývoja. Vzácne sú spoločenstvá zvyškov reliktných borín na vápencových a dolomitových bralách. Typickým pre hôľne spoločenstvá hlavného chrbta je masový výskyt veternice narcisokvetej (*Anemone narcissiflora*), zvláštnosťou je najmasovejší výskyt treťohorného reliktu tisu obyčajného (*Taxus baccata*) v rámci strednej Európy nad Horným Harmancom. Na území Veľkej Fatry prevažujú horské druhy živočíchov, zo šeliem sa vyskytuje medveď, rys aj vlk, hniezdi tu orol skalný. Pre zachovalosť a výnimočnosť prírody pohoria bol na jeho prevažnej časti územia (s výnimkou väčšiny okrajových častí) vyhlásený národný park.

Názvy informačných panelov

1. Švošovský turisticko-náučný chodník
2. História Švošova
3. Ryby
4. Neživá príroda
5. Stromy
6. Hmyz
7. Lesné plody
8. Obojživelníky a plazy
9. Kvety
10. Cicavce
11. Vtáky

1
HISTÓRIA ŠVOŠOVA
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

2
RYBY
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

3
NEŽIVÁ PRÍRODA
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

4
STROMY
ŠVOŠOVSKY
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

5
HMYZ
ŠVOŠOVSKY
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

6
LESNÉ PLODY
ŠVOŠOVSKY
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

7
OBOJŽIVELNÍKY A PLAZY
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

8
KVETY
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

9
CICAVCE
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

10
VTÁKY
ŠVOŠOVSKÝ
TURISTICKO-NÁUČNÝ
CHODNÍK

